

УДК 330.342.146

Чернишевич О.М.

аспірант,

молодший науковий співробітник

Інституту економіки та прогнозування

Національної академії наук України

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ КОНЦЕПЦІЙ РОЗПОДІЛУ ДОХОДІВ

У статті проаналізовано сучасні теоретичні погляди щодо виникнення й перебігу процесів розподілу доходів між інституційними секторами економіки. Запропоновано класифікацію розподільчих концепцій залежно від характеру їх протікання. Розкрито сутність соціально-орієнтованого суспільства. Обґрунтовано дію принципу пропорційності соціального розподілу.

Ключові слова: егалітаризм, економічне зростання, розподіл доходів, соціоекономіка, соціально-орієнтоване суспільство.

Чернышев О.М. ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ РАЗВИТИЯ СОВРЕМЕННЫХ КОНЦЕПЦИЙ РАСПРЕДЕЛЕНИЯ ДОХОДОВ

В статье проанализированы современные теоретические взгляды относительно возникновения и протекания процессов распределения доходов между институциональными секторами экономики. Предложена классификация распределительных концепций в зависимости от характера их протекания. Раскрыта сущность социально-ориентированного общества. Обосновано действие принципа пропорциональности социального распределения.

Ключевые слова: эгалитаризм, экономический рост, распределение доходов, социоекономика, социально-ориентированное общество.

Chernyshevych O.M. THE THEORETICAL BASIS OF DEVELOPMENT OF MODERN CONCEPTS OF THE INCOME DISTRIBUTION

This paper examines the modern theoretical views on emergence and running of processes of the income distribution between institutional sectors. Also, the classification of distribution concepts depending on nature of its occurrence is shown. The essence of social-oriented society is proclaimed. The principle of proportionality social distribution is determined.

Keywords: egalitarianism, economic growth, income distribution, socioeconomics, socially-oriented society.

Постановка проблеми. Особливості структури доходів інституційних секторів економіки демонструють розподіл матеріальних ресурсів у суспільстві, відображаючи не тільки стан соціально-економічного середовища суб'єктів господарювання, але й рівень життя населення в цілому. Відповідно, заради забезпечення стійкого економічного зростання необхідним є покращення якості розподільчих процесів через соціальний розподіл ВВП.

Незважаючи на актуальність даної проблематики, в економічній науці не сформовано комплексного підходу до обґрунтування теоретико-методологічних особливостей реалізації розподільчих відносин, оскільки більшість шкіл розробляли власні погляди щодо напрямів та інструментарію прикладних моделей реформ, розвиваючи розбіжності трактування процесу. Таким чином, дедалі частіше виникають проблеми недовраховання окремих факторів впливу, що стосуються соціального розподілу. Отже, заради забезпечення цілеспрямованих кроків держави в боротьбі з нерівністю доходів і високою диференціацією населення слід укомплектувати теорії розподільчих відносин у контексті швидкоплинних економічних змін інтегрованого суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження еволюції концепцій соціального розподілу та аналіз трактувань особливостей їх реалізації економічними школами у науковій літературі розглянуто фрагментарно. Здебільшого дослідники обмежуються обґрунтуванням дії певного конкретного механізму макроекономічної політики, абстрагуючись як від зовнішніх чинників розвитку, так і від дотичних інструментів регулювання. До науковців, котрі вивчали дану проблематику, належать: Агнар Сандлмо [1], Джеймс К. Гелбрейт [2], Ніколас Калдор [3], Петра Дюнгаупт [4], Цезар Галло [5] та інші.

Постановка завдання. Метою статті є укомплектування сучасних теорій розподілу доходів заради виявлення їх характерних рис і ознак; визначення

основних напрямів побудови суспільства нової соціоорієнтованої формації, заснованої на принципах справедливості добробуту, сталості економічного зростання і стабільності збагачення населення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розподільчі теорії доходів у науковій літературі були висунуті задовго до виокремлення проблеми розподілу, як самостійної сфери дослідження. Так, меркантилісти, вибудовуючи макроекономічний аналіз, зосереджувалися на питомих вазі внесків факторів виробництва та прибутках від них з метою максимального нагромадження національного багатства країни, тоді як фізіократи, навпаки, акцентували увагу на особливостях соціального статусу економічних суб'єктів та можливій вигоді чи втратах, що вони здатні отримати у ролі власників ресурсів [6-8]. Класики, проаналізувавши минулі здобутки, визначили забезпечення рівності й справедливості у суспільстві основним завданням політичної економії і сформулювали відповідний напрям економічної науки, трактуючи його крізь призму теорії вартості [9; 10]. Проте найбільш актуальним для сьогодення є посткласичні наукові погляди, автори яких погоджуються з попередніми твердженнями, проте, дедалі частіше переносять фокус уваги із загальнодержавних тенденцій до рівня функціонування окремих інституційних секторів економіки [11; 12]. Крім того, зростає кількість науковців, які стверджують необхідність запровадження реформ сфери розподілу доходів з урахуванням індустріалізаційних змін, що виникають під дією стрімкого прогресу [13; 14].

Наявність такої кількості трактувань процесів соціального розподілу створює умови для їх групування. Зокрема, за ознакою характеру здійснення розподільчих відносин варто виокремити два напрями:

- теорії розподілу доходів соціально-орієнтованого суспільства;
- теорії, що ґрунтуються на принципах пропорційності та конкуренції розподілу розмірів доходів.

Погляди комплексу концепцій розподілу доходів соціально-орієнтованого суспільства описують специфічну сферу взаємозв'язків, яку розглядають як сподінену до теорії соціалізації. Науковці представники даного напрямку більш детально зосереджуються на аспектах соціальної політики та на окремих зв'язаних моделях соціально-економічного прогресу в контексті проблем розподільчих відносин. Вважаючи, що основою національного добробуту є справедливість міжсуб'єктної взаємодії, дослідники акцентують увагу на необхідності створення багатовекторних засад забезпечення однорідного доступу до можливостей й ресурсів суб'єктам господарювання. Теоретико-методологічні пропозиції економістів щодо досягнення таких цілей варто диференціювати залежно від способів їх охоплення. Наприклад, існують бачення побудови суспільства соціальної справедливості та подолання майнового розшарування (егалітарна теорія), створення суспільства соціальної економіки (теорія ринкового домінування), а також думки щодо формування суспільства якісних соціальних показників (теорія досягнення або соціоекономіка).

В основі концепції побудови суспільства соціальної справедливості закладено теорію егалітарного піднесення. Більшість розвинутих країн світу в процесі створення політики розподілу визначають принципи егалітаризації домінантними. Умовно, комплекс концепцій будується довкола двох прямо протилежних течій: лібералізму та лібертаризму, серед яких перша ґрунтується на засадах рівності, а друга – на парадигмі вільного обміну. Авторство доктрини егалітарного суспільства приписується американському філософу Джону Роулзу.

Найбільш детально у працях Роулза розглядаються питання ролі держави і механізмів її впливу на реалізацію соціального розподілу. Науковець вважає, що саме державний інститут спроможний забезпечити подолання бідності, зокрема шляхом руйнування несправедливості у всіх формах її прояву. Для цього органам влади слід визначити неправомірними більшість видів соціальної й економічної нерівності за винятком тих, які необхідні заради розвитку найменш забезпечених членів суспільства. Роулз наполягає, що справедливість – це головна ціль соціальних інститутів, і тому наділяє їх функцією створення однорідних стартових умов економічної діяльності населення, незалежно від очікувань останніх. Дослідник також стверджує, що побудова егалітарного суспільства повинна базуватися на принципі розподілу «первинних благ», як ідеалістичних (основних свобод, прав, добробуту й можливостей самореалізації), так і матеріалістичних (доходів). Проте стратегічні дії державного управління змушені враховувати пріоритетність перших та наслідковість других [15].

Окрім Роулза погляди егалітаризації поділяв і відомий науковець Роберт Нозік. Науковець стверджував, що Роулз дещо спрощено трактує ідеї рівності, тому запропонував будувати соціалізацію через заперечення домінування ідеалістичних принципів, вважаючи, що будь-який розподіл може бути забезпечений тільки шляхом постійного втручання держави в життя людей, а отже, відбувається порушення їх права на свободу, описане Роулзом як домінантне при побудові соціальної політики. Так, здійснюється заміна ліберальних поглядів лібертаривними [16].

На думку Роберта Нозіка, отримані чи втрачені індивідами блага виникають у результаті обміну або відплати, а тому навіть сама постановка питання про справедливий розподіл є помилковою. Відповідно, вчений виокремлює ієрархічну структуру принципів,

вважаючи, що основами рівності можуть бути: принцип справедливого придбання речей, які не перебували у власності, принцип справедливості обміну, принцип ректифікації або виправлення несправедливості (зводиться до перегляду ієрархічності дій внаслідок яких виникла несправедливість заради її усунення) [17]. Науковець наполягає на необхідності обмеження процесу вторинного розподілу, стверджуючи, що бідні повинні турбуватися про себе самостійно.

Егалітарні лібертаріанці вважають, що реалізація можливостей громадян можлива через вільний обмін, і саме тому ринкові процеси сприятимуть вирівнюванню диференціації верств населення й нормалізації процесів справедливості. Отже, головною відмінністю лібералізму від лібертаризму є трактування ролі держави та основних носіїв влади в розподільчих процесах. На думку перших, держава – це безпосередній контролер і суб'єкт всіх типів соціально-економічних відносин з правом регулювання критичних адміністративних ситуацій. Другі ж розглядають державний інститут як найбільш небезпечного учасника соціальних процесів, який неодноразово брав на себе відповідальність за порушення ідеалістичних й матеріалістичних принципів егалітаризації, а тому повинен мінімізувати свою причетність щодо функціонування суб'єктів господарювання. Тобто першочерговим завданням суспільних інститутів є обмеження владних представників обов'язками та повноваженнями, що не виходять за рамки захисту громадян.

Не менш яскравим представником теорії егалітарного суспільства є Джон Хосперс. Підсумувавши думки попередників, науковець створив систему справедливого соціального суспільства, в якій держава завжди існувала як ворог соціуму в цілому, і прав власності зокрема. Дослідник виокремив власні принципи формування суспільства справедливості, до яких відніс принцип свободи і незалежності особи (ніхто не є господарем людини і ніхто не може бути рабом), принцип індивідуальності (кожна людина мусить самостійно розпоряджатися своєю долею) та принцип свободи результатів діяльності (ніхто не може бути господарем результатів діяльності іншої людини) [18]. Окрім вищезазначених норм поведінки, особливості твердженя Хосперса є чітке усвідомлення різноманітності видів справедливості та виокремлення ознак їх альтернативності. Припускаючи, що в економічному житті суб'єктів господарювання виникають відмінні обставини, дослідник запропонував застосовувати несхожі різновиди реакцій для досягнення абсолютної рівноваги з метою однакової непорушності прав та свобод різних за соціальним статусом індивідів [19].

Важливою системою поглядів побудови політики рівності є наукова концепція створення суспільства соціальної економіки (теорія ринкового домінування). Даний напрям варто розглядати як комплекс течій, що мають на меті створити якісні соціальні умови розвитку країни шляхом організації саморегулювання та координації взаємодії вільних виробників й індивідуальних споживачів на спеціалізованих ринках. Тобто особливістю цих теоретичних ідей є внесення на перший план ринкових відносин як інструменту гарантування свободи вибору і забезпечення вільної конкуренції заради досягнення комерційної рівності та подолання бідності.

Однією із найбільш відомих течій теорії ринкового домінування вважається соціально-орієнтована економіка німецького вченого Людвіга Ерхарда. Створюючи умови для соціальних реформ, Ерхард

ставив перед собою три основні завдання: здійснити структурне реформування суспільства, знешкоджуючи будь-які групи впливу та інших суб'єктів, здатних викривити чисті ринкові процеси; забезпечити процвітання країни шляхом запровадження ринкових механізмів розподілу багатства; сформувати соціальну політику, базуючись на створенні системи особистої мотивації індивідів, метою якої є відкриття можливостей для саморозвитку і участі в економічних і суспільних процесах відповідно до особистих здібностей [20].

Також до теорії ринкового домінування варто віднести погляди австрійського економіста Людвіга фон Мізеса. Основні думки автора будувалися на твердженні про обов'язковість захисту суспільно-моральних норм. Розуміючи, що ринок як сфера відносин має на меті задоволення комерційних інтересів, які часто не пов'язані з справедливістю, фон Мізес намагався створити теорію соціалізації, в якій отожднював поняття моральності та громадського порядку. Дослідник вважав, що індивідам подібне трактування буде більш зрозумілим і, відповідно, матиме шанс стати загальноприйнятим [21]. На думку науковця, громадський порядок формує ідеологію індивідів, спрощує процедуру обміну, витісняє бажання жадоби та створює умови справедливого розподілу доходів. Відповідно до твердження фон Мізеса, розподільчі процеси цілком залежать від ступеню ринкової моралізації, оскільки в суспільстві гармонії процес обміну будується довкола вигоди [22].

Іншою важливою течією теорії є формування поглядів соціоекономіки. Головною особливістю цієї концепції є зосередження уваги на вичерпні поведінкової взаємодії окремих індивідів та груп індивідів між собою шляхом дослідження їх ролі у формуванні соціального капіталу й участі на соціальних ринках. Фундатором поглядів є американський науковець Амітай Етціоні, він уперше ввів рубіжний термін соціоекономіка та обґрунтував основні постулати дисципліни. Етціоні активно критикував погляди Джона Роулза і його теорію егалітарного суспільства, вважаючи, що індивідуалістичність думок егалітаристів призводить до розпорошення громадських інтересів й нехтування з боку держави потребами соціальної спільноти, не розвиваючи комунітарну солідарність (добровільний колективізм) [23-25].

Процес соціоекономізації, за Етціоні, може бути забезпечений довгостроковою та продуманою економічною політикою й повинен супроводжуватися декількома етапами: шляхом організації ринку праці, оскільки ринок праці забезпечує існування всіх інших комерційних ринків; стимулюванням розвитку академічної науки, яка буде тісно взаємодіяти і відповідати запитам більшості інституційних секторів у процесі їх діяльності, провокуючи обґрунтовані зміни на всіх рівнях; побудовою єдиної моделі соціоекономічного розвитку, яка сприятиме створенню обґрунтованої системи рішень, що матимуть можливість реалізації за конкретних умов [24; 25].

Підсумувавши погляди представників теорій суспільства соціальної рівності, варто виокремити фактори, які найбільшою мірою впливають на стабільність економічних процесів, охоплюючи чотири основні напрями державного регулювання: 1) стійкість економічної політики; 2) відкритість ринків; 3) стабільність вартості грошей; 4) можливість ректифікації (рис. 1.1).

Стійкість економічної політики безпосередньо залежить від уміння швидко реагувати на внутрішні диспропорції, максимально задіюючи державні ін-

струменти впливу відносно проблемної сфери. Проте дедалі частіше виникають обставини, за яких подібні реакції не є дієвими, зокрема внаслідок присутності груп впливу, що здатні унеможливити досягнення бажаних результатів. У боротьбі з подібними процесами деякі розвинуті країни звели діалог із зацікавленими сторонами до рівня переговорів лобювання, тим самим частково враховуючи їх інтереси.

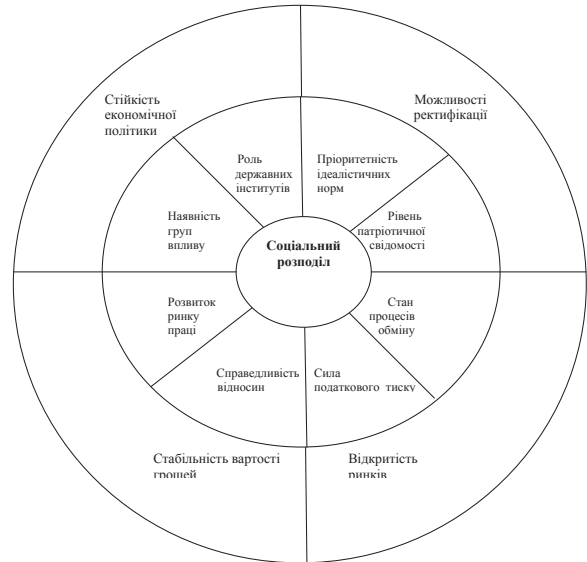

Рис. 1.1. Фактори впливу на процес соціального перерозподілу

Стан процесів обміну відображає як платоспроможність населення, так і виробничий потенціал країни. Крім того, обсяги торговельних операцій впливають на рівень залежності національної економіки та є підґрунтям для визначення стратегічних напрямків розвитку. Проте часто високі ставки оподаткування стають перешкодою розширення зовнішньоекономічних зв'язків і налагодження внутрішнього співробітництва й кооперації. У сукупності такі процеси особливо гостро впливають на розподіл національного доходу, визначаючи розмір заробітних плат, ренти, відсотку й прибутку.

Стабілізація вартості грошей та координація їх купівельної здатності – це невід'ємна складова соціально-економічної політики держави, однією із цілей якої є оптимізація рівня цін. Тобто довгострокова рівновага грошового ринку визначає цінову стійкість, а відповідно, й можливість суб'єктів господарювання забезпечувати себе необхідними ресурсами. Проте невідповідність вимогам ринку праці та сильний податковий тиск знижують економічну активність національних агентів, викликаючи трансформації, що потребують негайного монетарного втручання.

Проблема ректифікації є однією із найбільш недооцінених при формуванні стратегії розподілу доходів. Більшість поглядів стосовно виправлення несправедливості зводяться виключно до законодавчо-правового регулювання і не враховують соціальної значимості її подолання, тоді як виявлення помилок розподільчої політики потребує детальної оцінки тактичних дій на кожному з етапів провадження. Тобто метою такого аналізу варто вважати визначення першопричин несправедливості й створення умов її подолання, усунення наслідків. Відмова від ректифікації сприяє розвитку криз неспроможності ефективного розв'язання існуючих диспропорцій. Тобто заради досягнення соціальних цілей необхідно

базуватися не тільки на поточних економічних показниках та існуючих соціальних проблемах, але й стосовно системи цінностей суспільних прагнень та настроїв.

Отже, соціальна поведінка суб'єктів господарювання є мірилом реалізації економічних процесів, і будь-які внутрішні реформи повинні спиратися на можливості громадян як трудових одиниць, суспільних комунікантив й комунікантив.

Неспорідним з концепцією соціально-орієнтованого суспільства є комплекс поглядів, що базується довкола теорії, заснованої на принципах пропорційності та конкуренції розподілу розмірів доходів. Головною характеристикою теорії є відмова від функціонального підходу у контексті проблем нерівності.

Одним із перших, хто охарактеризував особливості вищезгаданої парадигми, був індійський економіст Монтек Сингх Ахлувалія. За твердженнями науковця, політичні реформи, які впливають на розподіл між зарплатою і прибутком, здебільшого стосуються матеріально забезпечених суб'єктів господарювання, а заради реального зростання абсолютних доходів середнього класу необхідно збільшувати валовий національний продукт на душу населення, що сприятиме хоча й повільному, але прогресу [26].

Іншим представником даного напрямку є Мілтон Фрідман. За результатами досліджень економіста сформовано три аксіоми соціального розподілу: визначення ступеня нерівності – це фактична необхідність кожної добре функціонуючої економічної системи; мінімальна соціальна нерівність є обов'язковим явищем у будь-якому ринковому суспільстві; реальна диференціація доходів у розвинутих країнах у порівнянні з аналогічними тенденціями у державах з ринковою економікою є набагато менша, ніж вважається. Також науковець був автором концепції індивідуальної теорії вибору, за якої стохастичні впливи мають бути об'єднані із оптимізацією поведінки індивідів, заради збільшення прибутків через прийняття зростаючого ризику. Фрідман стверджував, що суспільство, в якому суб'єкти господарювання оберуть безпечніші варіанти діяльності чи витрат, генерує менший обсяг нерівності, ніж таке, де домінують спонтанні суб'єкти господарювання. Дана теорія передбачає, що малозабезпечена частина населення не схильна до ризику, тоді як заможна – навпаки, активно користується такою можливістю [27].

Проте вищезгадана концепція піддалася сумніву опісля досліджень Стенлі Леберготта, який довів, що групу інвесторів, яка займається високо ризиковими інвестиціями, не можна вважати найбільш багатого, оскільки дрібні фірми також мають змогу акумулювати максимальні прибутки [28]. Науковець стверджував, що інституційні бар'єри є одним із найбільш дієвих інструментів, здатних унеможливити банкрутство малообізнаних учасників ринків, оскільки обмежують їх можливості отримання високоризикових кредитів [29].

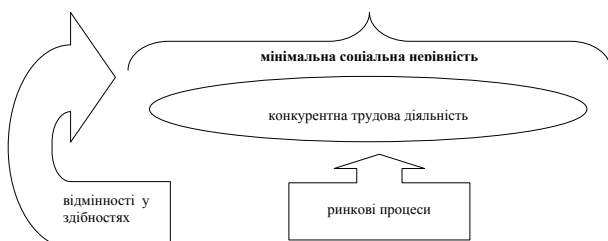

Рис. 1.2. Особливості розподілу розмірів доходу

Лестер Туроу теж висунув свою концепцію соціального розподілу, яка ґрунтується на гіпотезі про пряму залежність зарплати й конкурентних переваг працівника. Кожен претендент на робоче місце змушений пройти відбір, який залежить від потенційної вартості його навчання. Такий підхід, на думку дослідника, не дасть ринку можливості диктувати обсяги і рівень заробітку, а оплата праці визначатиметься граничним продуктом, залежним від отриманих навичок. Тобто Туроу наполягає, що однією із причин нерівності доходів є відмінності у здібностях й продуктивності праці [30].

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, від початку розвитку економічної думки питання розподілу доходів визначають як найбільш гостру проблему суспільного розвитку, яка відбиває наявний соціо-економічний стан диференціації населення. У зв'язку з цим зароджується безліч підходів до трактування даної категорії, опису її ознак та створення механізму реалізації. Незважаючи на неспорідненість таких поглядів, основою метою досліджень соціального розподілу завжди залишається подолання доходної нерівності, котра виникає через відмінності у володінні засобами й предметами праці. На сьогодні варто виокремити два домінуючих напрями розвитку теоретичних підходів до розподільчих відносин – це концепції розподілу доходів соціально-орієнтованого суспільства і теорії розподілу доходу, що ґрунтуються на принципах пропорційності розподілу розміру доходів. Найбільш помітною відмінністю між ними є зосередженість на різних сферах досліджень. Якщо для першої характерна увага до соціального захисту, то для другої – до урівноваження доступу отримання доходів. Таким чином, залежно від складності необхідних реформ слід орієнтуватися на один із визначених напрямів розподільчої політики задля гармонізації соціо-економічного життя країни.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Sandmo A. The Principal Problem in Political Economy: Income Distribution in the History of Economic Thought [Електронний ресурс] / Agnar Sandmo // Institutt For Samfunnsøkonomi, Department of Economics. – Режим доступу : <http://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/163454/1/SAM1513.pdf>.
2. Galbraith J. The Distribution of income [Електронний ресурс] / James K. Galbraith // LBJ School of Public Affairs, The University of Texas at Austin. – Режим доступу : http://utip.gov.utexas.edu/papers/utip_02.pdf.
3. Kaldor N. Alternative Theories of Distribution [Електронний ресурс] / Nicholas Kaldor // The Review of Economic Studies Ltd. – 1955. – Режим доступу : <http://piketty.pse.ens.fr/files/Kaldor1955.pdf>.
4. Dühaupt P. Determinants of functional income distribution – Theory and empirical evidence [Електронний ресурс] / Petra Dühaupt // International Labour Organization 2013. – 2013. – Режим доступу : http://www.global-labour-university.org/fileadmin/GLU_Working_Papers/GLU_WP_No.18.pdf.
5. Gallo C. Economic Growth And Income Inequality: Theoretical Background And Empirical Evidence [Електронний ресурс] / Cesar Gallo // Development Planning Unit University College London. – 2002. – Режим доступу : <http://www.bartlett.ucl.ac.uk/dpu/latest/publications/dpu-working-papers/WP119.pdf>.
6. Rankin K. Mercantilist reasoning in economic policy making [Електронний ресурс] / Keith Rankin // Conference of the New Zealand Association of Economists. – Режим доступу : http://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=0CCQqFjAB&url=http%3A%2F%2Fnzae.org.nz%2Fwp-content%2Fuploads%2F2011%2FSession5%2F57_Rankin.pdf&ei=IrnIVJqRl4qKsQTDqICQBA&usq=AFQjCNEC9eb5oWYP4cxJE8Bz3TipYtXj3A&bvm=bv.80120444.d.cWc.
7. The Physiocrats, Distribution Of Wealth and Income [Електронний ресурс] // Economic Theories. – Режим доступу : <http://www.eco>

- nomictheories.org/2008/11/physiocrats-wealth-and-income.html.
8. Vaggi G. A Physiocratic model of relative prices and income distribution [Електронний ресурс] / Gianni Vaggi. – Режим доступу : <http://www.jstor.org/discover/10.2307/2233257?uid=3739232&uid=2129&uid=2&uid=70&uid=4&sid=21105252721013>.
 9. Freitas A. Understanding Smith's theory of distribution: the determination of land rent as a residual magnitude [Електронний ресурс] / Alexandre Laino Freitas. – Режим доступу : www.centrosaffa.org/public/24d82ab0-60e5-4565-a306-d3a8293ee160.pdf.
 10. Gehrke C. Say and Ricardo on value and distribution [Електронний ресурс] / C. Gehrke, H. Kurz. – Режим доступу : <https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=24&cad=rja&uact=8&ved=0CDEQFjADOBQ&url=http%3A%2F%2Fcas.umkc.edu%2Fecon%2Fconomics%2Ffaculty%2Flee%2Fcourses%2F602%2Freadings%2Fstructure2.doc&ei=3GXGU8G9B4XhyuOwtoGQDw&usg=AFQjCNEfG-DoyX-ubAdKU9Tvmnr4yGEs2g>.
 11. The distribution of income [Електронний ресурс] // LBJ School of Public Affairs, The University of Texas at Austin. – Режим доступу : http://utip.gov.utexas.edu/papers/utip_02.pdf.
 12. Pasinetti L. Critique of the neoclassical theory of growth and distribution [Електронний ресурс] / Luigi L. Pasinetti // BNL Review. – Режим доступу : <http://ojs.uniroma1.it/index.php/PSLQuarterlyReview/article/view/9924/9806>.
 13. Suranyi-Unger T. Economics in the twentieth century [Електронний ресурс] / T. Suranyi-Unger, R. Seligman // Routledge Library Editions. – Режим доступу : <http://books.google.com.ua/books?id=aZ1TAQAAQBAJ&pg=PP5&lpq=PP5&dq=Economics+in+the+twentieth+century+Routledge+Library+Editions&source=bl&ots=DRRqn-Lx6E&sig=9C-ZIQD2vbwdVazwnhhvOL-02clk&hl=ru&sa=X&ei=q71tVlon7-awBJmKgAg&ved=0CDQ6AEwAA#v=onepage&q=Economics%20in%20the%20twentieth%20century%20Routledge%20Library%20Editions&f=false>
 14. Income distribution and development [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.flang.keio.ac.jp/webfile/AWC/AWC-C2011/2011UH-KS.pdf>.
 15. Arneson R. Introduction to Rawls on Justice and Rawls on utilitarianism [Електронний ресурс] / Richard Arneson. – 2008. – Режим доступу : philosophyfaculty.ucsd.edu/faculty/rarneson/RAWLSINTRO&UTILITY.pdf.
 16. Nozick R. Distributive Justice [Електронний ресурс] / Robert Nozick // Basic Books. – Режим доступу : http://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0C-BwQFjAA&url=http%3A%2F%2Fecon2.econ.iastate.edu%2Fclasses%2Fecon362%2Fhallam%2Freadings%2FNozick_Justice.pdf&ei=0qdtVKfBF129acaheAD&usg=AFQjCNEfSMYRml-5AUnwJ7GbUBAK93UJG6Q&bvm=bv.80120444,d.d2s.
 17. Duignan B. The entitlement theory of justice [Електронний ресурс] / Brian Duignan // Encyclopædia Britannica. – Режим доступу : <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/421354/Robert-Nozick/284347/The-entitlement-theory-of-justice>.
 18. Hospers J. On Being Equal [Електронний ресурс] / John Hospers. – Режим доступу : http://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=0CCY-QFjAB&url=http%3A%2F%2Fjohnhospers.com%2FArticles%2FOnBeingEqual.pdf&ei=W6ltVKzWO4zoaO_agqAL&usg=AFQjCNGyYoy04n160Lwj4nmFQmIMAreHLA&bvm=bv.80185997,bs.1,d.bGQ.
 19. Hospers J. Justice versus Social Justice [Електронний ресурс] / John Hospers // Fee. – Режим доступу : http://fee.org/the_freeman/detail/justice-versus-social-justice.
 20. Goldschmidt N. Social market economy: origins and perspectives [Електронний ресурс] / Nils Goldschmidt // University of Federal Armed Forces, Munich. – Режим доступу : http://www.kas.de/wf/doc/kas_15400-1522-1-30.pdf?090707141912.
 21. Inequality of Wealth and Incomes [Електронний ресурс] // Mises Daily – Режим доступу : <http://mises.org/library/inequality-wealth-and-incomes>.
 22. Селигмен Б. Людвиг фон Мизес: экономический либерализм «in extremis» [Електронний ресурс] / Б. Селигмен. – Режим доступу : http://gallery.economicus.ru/cgi-bin/frame_rightn.pl?type=school&links=../in/mises/lectures/mises_11.txt&img=lectures_small.jpg&name=austria.
 23. Amitai E. Old people and public policy [Електронний ресурс] / Etzioni Amitai // Social Policy. – Режим доступу : http://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=5&cad=rja&uact=8&ved=0CD4QFjAE&url=http%3A%2F%2Fwww2.gwu.edu%2F~ccps%2Fetzioni%2FA120.pdf&ei=U6ttVLyG5eraCuWgZAF&usg=AFQjCNGwmm6U7_8vIMD9bUxNUAkipB0qpwb&bvm=bv.80120444,d.d2s.
 24. Etzioni A. Toward a new socio-economic paradigm [Електронний ресурс] / Amitai Etzioni // George Washington University. – 2003. – Режим доступу : http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2157130.
 25. Amitai E. Founding a new socioeconomics [Електронний ресурс] / Etzioni Amitai. – Режим доступу : <http://www.amitaietzioni.org/documents/A173.pdf>.
 26. Ahluwalia M. Inequality, poverty and development [Електронний ресурс] / Montek S. Ahluwalia // World Bank. – Режим доступу : <http://www.planningcommission.gov.in/aboutus/speech/spemsa/msa010.pdf>.
 27. Cole J. Milton Friedman on Income Inequality [Електронний ресурс] / Julio H. Cole // Journal of Markets & Morality. – Режим доступу : http://www.academia.edu/298328/Milton_Friedman_on_Income_Inequality.
 28. Bronfenbrenner M. Income Distribution Theory [Електронний ресурс] / Martin Bronfenbrenner // Library of Congress. – 2009. – Режим доступу : <http://books.google.com.ua/books?id=o-8a6vQcSwC&printsec=frontcover&hl=uk#v=onepage&q&f=false>.
 29. Atkinson A. The Personal Distribution of Incomes (Routledge Reivals) [Електронний ресурс] / A.V. Atkinson // Library of Congress. – 2014. – Режим доступу : <http://books.google.com.ua/books?id=8bRIAgAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=uk#v=onepage&q&f=false>.
 30. Rainwater L. Social Policy and Public Policy: Inequality and Justice [Електронний ресурс] / Lee Rainwater // Library of Congress. – 2009. – Режим доступу : http://books.google.com.ua/books?id=tKaAX_ojswC&printsec=frontcover&hl=uk#v=onepage&q&f=false.